

ETICKÁ VÝCHOVA

Štátny vzdelávací program	ISCED 2A (PRÍMA, SEKUNDA, TERCIA, KVARTA) Nižšie stredné vzdelávanie ISCED 3A (KVINTA, SEXTA, SEPTIMA, OKTÁVA)
Stupeň školskej sústavy	Stredné (všeobecné) vzdelávanie s maturitou
Školský vzdelávací program	8-ročné gymnázium
Kód a názov študijného odboru	7902 J gymnázium (PRÍMA, SEKUNDA, TERCIA, KVARTA) 7902 J gymnázium (KVINTA, SEXTA, SEPTIMA, OKTÁVA)
Forma štúdia	Denná
Dĺžka štúdia	8 rokov

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku, k životu a k prírode, spolupráca a prosociálnosť zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa etická výchova neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz, ako dospelí, prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, v spoločnosti.

Etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Prosociálnosť nereprezentuje celú etiku, ale je jadrom etiky medziľudských vzťahov. Jej hodnotový rozmer spočíva vo vzájomnom ľudskom porozumení a spolužití, pod ktorým rozumieme humánny súcit a ľudskosť ako morálnu kategóriu človeka, súvisiacu s jeho úsilím prežívať harmonický a šťastný život v súlade ním vytvoreným ideálom.

Na rozvíjanie etických postojov majú rozhodujúci vplyv zážitky a skúsenosti. Potvrzuje sa tu známa skutočnosť, že etické postoje človeka sú formované zážitkami, živou skúsenosťou, príp. nadväzujú na morálne relevantné zážitky účastníkov hodiny. Preto súčasťou jej procesuálnej stránky je etická reflexia, po ktorej nasleduje experimentovanie alebo nácvik v podmienkach triedy s cieľom prenosu do každodenného života. Efektivita a cieľové naplnenie hodín etickej výchovy sú podmienené vzájomnou súčinnosťou jej štyroch zložiek, čo ovplyvňuje aj každý učiteľ svojim správaním a vzťahom k žiakom i k predmetu. Preto je žiaduce, aby všetci učitelia boli oboznámení s cieľmi a metódami etickej výchovy. Kognitívne znalosti sú v etickej výchove iba predpokladom pre hodnotovú reflexiu.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- si osvoja základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,

- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- sa naučia participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- si osvoja dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií,
- sa naučia kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných,
- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- si osvoja dôležité hodnoty a etické normy súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolání,
- si osvoja pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- si rozvíjajú morálny úsudok a zmysel pre zodpovednosť,
- definujú základné etické pojmy, súvislosti medzi hodnotami a normami,
- pochopia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanía spoločensky uznávaných noriem.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 1. – 4. ROČNÍK

Identifikácia a vyjadrovanie citov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pomenovať city zodpovedajúce prežívaniu pohody a nepohody, ✓ uviesť príklady vplyvu citov na zdravie človeka, ✓ zahrať scénu s vyjadrením rôznych emocionálnych stavov, ✓ rozlíšiť kultivovanosť a nekultivovanosť vo vyjadrovaní citov, ✓ zahrať formou scény spôsob vyjadrenia citov spojených s nepohodou. 	<p>city základné delenie citov city a zdravie city a výkonnosť kultivované vyjadrovanie citov</p>
---	---

Kognitívna a emocionálna empatia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem empatia a jej dôležitosť v medziľudských vzťahoch, ✓ vysvetliť, čo ovplyvňuje empatiu, ✓ používať prvky aktívneho počúvania v komunikácii, ✓ diskutovať o dôvodoch empatie pri riešení problémov. 	<p>empatia faktory ovplyvňujúce empatiu empatia v modelových situáciách počúvanie a empatia</p>

Asertívne správanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť pasívne, agresívne a asertívne správanie, ✓ predviesť v scénkach ukážky jednotlivých druhov správania, ✓ použiť asertívne techniky v modelových situáciách, ✓ vysvetliť podstatu asertívnych práv, ✓ použiť v bežnej komunikácii prvky asertívneho správania. 	<p>asertivita</p> <p>typy správania: pasívne, agresívne a asertívne, ich výhody a nevýhody asertívne techniky a ich použitie asertívne práva a ich použitie</p>
--	---

Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojmy: vzor, model, idol, ideál, ✓ rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory historických postáv, ✓ analyzovať vlastnosti zobrazených vzorov, ✓ posúdiť, ktoré vlastnosti vzoru je vhodné si osvojiť, ✓ diskutovať o morálnych dilemách. 	<p>vzor, model, idol, ideál vzory správania v histórii literárne vzory, filmoví hrdinovia dobro a zlo</p>

Pozitívne vzory v každodennom živote

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť rozdiel medzi reálnymi a zobrazenými vzormi, ✓ vysvetliť dôležitosť prosociálnych vzorov, ✓ identifikovať pozitívne vzory vo svojom okolí, ✓ zhodnotiť dôležitosť prítomnosti vzorov vo svojom živote, ✓ posúdiť dôsledok vlastného správania pre iných, najmä mladších. 	<p>reálne vzory správania verejné vzory správania anonymné prosociálne vzory</p>
---	--

Prosociálne správanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť prosociálne správanie a jeho druhy, ✓ uviesť príklady prosociálnych ľudí vo svojom okolí, ✓ vysvetliť vzťah empatie a prosociálneho správania, ✓ prejaviť konkrétnu pomoc spolužiakom, ✓ zhodnotiť, v akých sociálnych projektoch by mohol participovať. 	<p>prosociálne správanie a jeho druhy (pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca) fyzická a psychická pomoc empatia v prosociálnom správaní spolupráca na sociálnych projektoch</p>

Objavovanie vlastnej jedinečnosti a identity

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti, ✓ vystihnúť svoje silné a slabé stránky, ✓ dokázať vyjadriť svoj názor, ✓ prejať sebaúctu a zdravé sebavedomie. 	<p>dôstojnosť ľudskej osoby sebaúcta, zdravé sebavedomie sebaprijatie úcta k iným</p>
---	---

Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť význam asertivity v každodennom živote, ✓ charakterizovať asertívne techniky, ✓ vysvetliť pojem manipulácia a asertívne právo, ✓ simulovať príklady presadenia sa v rôznych situáciách, ✓ prezentovať príklady riešenia konfliktov. 	<p>asertivita asertívne techniky, asertívne práva, manipulačné povery manipulácia a tlak skupiny</p>

Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ formulovať zásady prosociálneho správania, ✓ vysvetliť vzťah asertivity a prosociálneho správania, ✓ opísať pojmy: vlastná identita, rešpekt, nezávislosť, ponúkanie a prijímanie slobody, vernosť záväzkom, ✓ zdôvodniť potrebu zodpovednej slobody v živote jednotlivca, ✓ diskutovať o prosociálnom správaní v triednom kolektíve, ✓ konkretizovať rôzne prejavy rešpektu. 	<p>nezávislosť a rešpekt identita osobnosti a jej rozvoj sloboda, zodpovednosť, vernosť – vytrvalosť prijatie záväzkov tolerancia a rešpekt</p>
---	---

Etické aspekty vzťahu vo vlastnej rodine

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vymedziť vlastné práva a povinnosti v rodine, ✓ vysvetliť potrebu pozitívneho hodnotenia, empatie, asertivity a tvorivosti v rodinnom prostredí, ✓ realizovať projekt – „jeden deň v mojej rodine“, ✓ diskutovať o možnostiach prosociálneho správania v rodine, ✓ napláňovať si konkrétnu iniciatívu na budovanie vzťahov v rodine. 	<p>rodina, v ktorej žijem komunikačné zručnosti v rodine sociálne zručnosti v rodine tolerancia a rešpektovanie autority súrodenecké vzťahy</p>

Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť potrebu vnímania sexuality ako hodnoty, ✓ diskutovať o otázkach sexuality slobodne a s úctou, ✓ prejavíť pozornosť a empatiu voči opačnému pohlaviu, ✓ vysvetliť počatie a prenatálny život človeka, ✓ rozlíšiť medzi pohlavnou zrelosťou a pripravenosťou stať sa rodičom, ✓ zhodnotiť význam priateľstva a lásky medzi mužom a ženou, ✓ vysvetliť príčiny a riziká predčasného sexu, ✓ opísať prejavy, príčiny a dôsledky pohlavných chorôb a AIDS, ✓ poukázať na dôležitosť osobného vzťahu k sexuálnemu partnerovi. 	<p>sexuálna identita vzťahy medzi chlapcami a dievčatami priateľstvo a láska počatie a prenatálny život človeka pohlavná zrelosť a pripravenosť na rodičovstvo predčasný sex pohlavné choroby a AIDS sexualita – súčasť integrity človeka</p>
---	---

Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ prejavíť pochopenie pre starých a chorých ľudí, ✓ zdôvodniť potrebu komunikácie s nimi, ✓ diskutovať o prínose starých, chorých a postihnutých ľudí pre spoločnosť, ✓ navrhnúť projekt osobnej účasti ľuďom odkázaným na pomoc. 	<p>sociálna empatia vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným obmedzenia a prednosti v chorobe a v starobe odlišnosti a generačné rozdiely</p>
--	---

Zdroje etického poznania ľudstva

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť hlavné zdroje etiky, ✓ vymenovať niektoré mravné hodnoty, ✓ vysvetliť, na čo slúžia mravné normy, ✓ vysvetliť význam svedomia, ✓ vymenovať príklady pozitívnych vzorov z dejín a literatúry, ✓ porovnať etický odkaz náboženstiev, ✓ diskutovať o aktuálnych etických problémoch v spoločnosti. 	<p>zdroje etiky</p> <p>mravné hodnoty a mravné normy hodnotová orientácia, rebríček hodnôt svedomie etika a náboženstvá aktuálne etické problémy v spoločnosti</p>

Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť spôsoby starostlivosti o zdravie svoje a iných, ✓ identifikovať prejavy zdravého životného štýlu, ✓ vysvetliť dôsledky nesprávnej životosprávy, ✓ diskutovať o etických problémoch súčasnosti, ✓ rozlíšiť medzi etickým a neetickým konaním človeka. 	<p>život a zdravie ako hodnota starostlivosť o zdravie, psychohygiena zdravý životný štýl profesijná etika etika a rozvoj technológií etika a ekológia etické problémy doby – eutanázia, génová manipulácia, trest smrti, interrupcia</p>
--	---

Ekonomické hodnoty a etika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ určiť formy vlastníctva, ✓ diskutovať o vzťahu k peniazom, ✓ vysvetliť pojem konzumizmus, ✓ analyzovať prejavy a dôsledky sociálnej nerovnosti, ✓ zhodnotiť význam solidarity, ✓ posúdiť potrebu pomoci slabším, ✓ vystihnúť negatívne prvky reklamy, ✓ vysvetliť zásady ochrany spotrebiteľa na konkrétnych príkladoch zo života. 	<p>vlastníctvo peniaze – „cieľ, alebo prostriedok?“ materiálne a nemateriálne hodnoty konzumná spoločnosť sociálna nerovnosť ekonomické cnosti solidarita, dobrovoľníctvo, charita reklama a manipulácia zákazníkov ochrana spotrebiteľa</p>
---	--

Etika práce, etika a ekonomika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ posúdiť význam práce a pracovitosti pre sebarealizáciu človeka, ✓ diskutovať o ekonomických hodnotách, ✓ rešpektovať pravidlá „fair play“, ✓ hodnotiť prejavy a dôsledky sociálnej nerovnosti, ✓ zhodnotiť význam solidarity, ✓ akceptovať pravidlá fair trade, ✓ uviesť klady a zápory globalizácie, ✓ analyzovať vybrané globálne problémy. 	<p>profesijná etika súťaživosť a spolupráca pravidlá „fair play“ etický kódex zamestnanca ekonomické cnosti princípy sociálnej náuky fair trade globalizácia globálne problémy</p>
--	---

Dobré meno a pravda ako etické hodnoty

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť potrebu pravdy v živote človeka, ✓ vysvetliť význam tajomstva a utajovaných skutočností, ✓ pomenovať význam poznania a poznávania v živote človeka, ✓ zdôvodniť význam rešpektovania cti a dobrého mena, ✓ diskutovať o dôležitosti vzdelávania, ✓ zostaviť si konkrétny plán efektívneho zvládnutia povinností. 	<p>poznanie</p> <p>pravda ako etická hodnota kritické myslenie, argumentácia pravda a lož, etické dilemy tajomstvo</p> <p>dobré meno jednotlivca i spoločenstva poznanie a úsilie poznávať</p>
---	--

Prehĺbovanie komunikačných spôsobilostí

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť dôležitosť počúvania pri efektívnej komunikácii, ✓ vymedziť zásady dialógu, ✓ uviesť príklad vyjadrenia a spôsob prijatia komplimentu, ✓ objasniť efektívne riešenie konfliktov, ✓ vyjadriť dôležitosť kompromisu pri riešení problémov. 	<p>počúvanie dialógu, diskusia, hodnotiace postoje vyjadrenie a prijatie komplimentu riešenie konfliktov asertívne správanie kompromis</p>

Zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať znaky zdravého životného štýlu, ✓ posúdiť potrebu rovnováhy medzi zábavou a povinnosťami, ✓ rozlíšiť prejavy konvenčného a nekonvenčného správania, ✓ uznávať potrebu ochrany svojho zdravia a zdravia iných, ✓ vysvetliť miesto prosociálneho správania v zdravom životnom štýle. 	<p>ochrana života</p> <p>zdravie psychické a fyzické</p> <p>práca, voľný čas</p> <p>zdravý životný štýl v konzumnej spoločnosti vzťahy medzi chlapcom a dievčaťom, zodpovedný sex</p> <p>ostych, intimita, hygiena</p> <p>otvorenosť pre vzťahy ako súčasť zdravého životného štýlu</p> <p>cieľavedomosť, prosociálnosť</p>
--	---

Závislosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať typy závislostí, ✓ diskutovať o škodlivosti siekt, ✓ objasniť dôležitosť zodpovednosti pri ochrane pred závislosťami. 	<p>závislosti sekty</p> <p>a kulty</p> <p>sloboda od závislostí a zdravý životný štýl</p>

Masmediálne vplyvy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ diskutovať o zámeroch tvorcov televíznych programov, ✓ analyzovať prvky mediálneho produktu, ✓ vystihnúť rozdiel medzi správou a komentárom, ✓ zostaviť zoznam zásad kritického diváka, ✓ zhodnotiť prínos médií v živote človeka, ✓ vytvoriť návrh vlastného mediálneho produktu, ✓ diskutovať o výhodách a nevýhodách používania internetu. 	<p>masmédiá a ich posolstvo typy mediálnych produktov kritický divák užívanie internetu sociálne siete</p>
---	--

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PRE 5. – 8. ROČNÍK

Komunikácia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uplatniť zásady komunikácie v každodenných situáciách, ✓ využívať komunikačné zručnosti pri riešení záťažových situácií, ✓ vyjadriť pozitívne a negatívne city v rôznych situáciách, ✓ prejavíť empatiu voči spolužiakom, ✓ zdôvodniť zásady asertívneho správania, ✓ zhodnotiť prosociálne prejavy v triede. 	<p>verbálna a neverbálna komunikácia v bežných a záťažových situáciách komunikačné zručnosti komunikácia citov empatia asertivita prosociálnosť</p>
---	---

Dôstojnosť ľudskej osoby

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ posúdiť svoje silné a slabé stránky, ✓ pozitívne hodnotiť seba a druhých ľudí, ✓ akceptovať ľudí, ktorí majú iné názory a postoje, ✓ rešpektovať práva iných ľudí, ✓ prejavíť empatiu k starým, chorým, handicapovaným ľuďom. 	<p>silné a slabé stránky osobnosti hodnota ľudskej osoby pozitívne hodnotenie druhých v bežných a záťažových situáciách rešpekt a úcta k človeku</p>

Etika sexuálneho života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vnímať sexualitu ako hodnotu, ✓ posúdiť hodnotu prokreatívneho rozmeru sexuality, ✓ prejavíť pozornosť a empatiu k opačnému pohlaviu, ✓ zhodnotiť význam vernosti a sebaovládania pre manželský život, ✓ vysvetliť príčiny a riziká predčasného sexuálneho života, ✓ zhodnotiť vplyv médií a kultúry na vnímanie vlastnej sexuality. 	<p>sexualita človeka hodnota ľudského života intimita vzťahov zdržanlivosť a vernosť dôsledky predčasného sexuálneho života promiskuita médiá a pornografia</p>
---	---

Dobré vzťahy v rodine

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ prejavíť záujem o členov rodiny, ✓ vyjadriť pozitívne hodnotenie, empatiu a tvorivosť v rodinnom prostredí, ✓ akceptovať pravidlá vzájomného spolužitia v rodine, ✓ zhodnotiť svoje práva a povinnosti v rodine, ✓ zdôvodniť význam rodinných vzťahov pre človeka, ✓ vyhodnotiť na príkladoch zo života prejavy ne/rovnosti žien a mužov (rovnaké práva, rovnosť šancí, atď.). 	<p>rodina rodinné pravidlá, tradície a zvyky očakávania rodičov fungujúca rodina vzťahy v rodine rovnosť, rovnaká dôstojnosť mužov a žien</p>

Filozofické zovšeobecnenie dosiaľ osvojených etických zásad

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príklady mravných hodnôt, ✓ rozlíšiť mravné a právne normy, ✓ vysvetliť význam svedomia, ✓ zdôvodniť význam rešpektovania cti a dobrého mena, ✓ uviesť príklady pozitívnych vzorov v súčasnom živote, ✓ pomenovať vlastné ambície, ✓ zhodnotiť potrebu vzdelania a vzdelávania v živote človeka, ✓ diskutovať o aktuálnych etických problémoch v spoločnosti. 	<p>hodnoty a mravné normy</p> <p>právne a mravné normy</p> <p>svedomie</p> <p>česť, pravda, poznanie a kultúra ako etická</p> <p>hodnota prosociálne vzory moje ciele v živote</p> <p>potreba celoživotného vzdelávania</p>
---	---

Etika práce, etika a ekonomika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ posúdiť význam práce a pracovitosti pre seberealizáciu človeka, ✓ diskutovať o ekonomických hodnotách, ✓ rešpektovať pravidlá „fair play“, ✓ hodnotiť prejavy a dôsledky sociálnej nerovnosti, ✓ zhodnotiť význam solidarity, ✓ akceptovať pravidlá fair trade, ✓ uviesť klady a zápory globalizácie, ✓ analyzovať vybrané globálne problémy. 	<p>profesijná etika súťaživosť a spolupráca pravidlá „fair play“ etický kódex zamestnanca ekonomické cnosti princípy sociálnej náuky fair trade globalizácia globálne problémy</p>
--	---

Zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať znaky zdravého životného štýlu, ✓ uznať potrebu ochrany zdravia, ✓ zhodnotiť vlastné prejavy starostlivosti o zdravie. 	<p>zdravie ako hodnota závislosti dôsledky nesprávnej výživy a nevhodnej životosprávy</p>

Rozpis učiva:

Etická výchova 1h/týždenne	
Ročník PRÍMA	
1. temat.celok Úvod	Hod.
Úvod, poznávanie	1.

2.temat.celok Komunikácia	
Verbálna komunikácia	2.
Pozdrav	3.
Otázka a prosba	4.
Pod'akovanie a ospravedlnenie	5.
Neverbálna komunikácia	6.
Úsmev,zrak,gestik.	7.
Rozhovor a počúvanie	8.
3.temat.celok Pozitívne sebahodnotenie	
Poznanie seba samého	9.
Vnútorne sebahodnotenie	10.
Pozitívne sebahodnotenie	11.
Úcta k sebe	12.
Úcta k ľudskej osobe	13.
4.tematický celok Pozitívne hodnotenie iných	
Hodnotenie druhých v bežných podmienkach.	14.
Hodnotenie druhých v s'ťažných podmienkach	15.
Rasizmus v nás	16.
Úcta k postihnutým a chorým	17.
Kritika a pochvala	18.
5.tematický celok Tvorivosť a iniciatíva	
Rozvoj predstavivosti	19.
Pozorovanie,bádanie	20.
Vlastná tvorivosť	21.
Kreativita	22.
Verbálna tvorivosť	23.
Tvorivé riešenie každodenných problémov	24.

6.tematický celok Ochrana prírody	
Vnímanie prírody	25.
Krása prírody	26.
Deň Zeme	27.
Zodpovednosť za prostredie Svetový deň život.p.	28.
Zrod a zánik človeka	29.
Poznaj, miluj a chráň	30.
Opakovanie	31.- 33.

Etická výchova 1h/týždenne	
Ročník SEKUNDA	
1.tematický celok Úvod	Hod.
Poznávanie, nadviazanie kontaktov	1.
2.tematický celok Identifikácia vlastných citov	
Pozorovanie	2.
Mimické vyjadrenie citov	3.
Citové rozpoloženie	4.
3.tematický celok Vyjadrenie vlastných citov	
Písomná forma vyjadrenia	5.
Vyjadrenie citov pomocou symbolov a hudby	6.
Vyjadrenie negatívnych citov	7.
City a rozvoj charakteru	8.
4. tematický celok Kognitívna a emocionálna empatia	
Základy zručnosti	9.
Empatia v kolektíve	10.

Základy zručnosti emocionálnej empatie	11.
Spolupráca v empatii	12.
Empatia v čínskej múdrosti	13.
Precvičovanie empatických odpovedí	14.
Hľadanie empatickej reakcie	15.
Empatia v zložitých život. podmienkach	16.
5.tematický celok Zvládnutie agresivity.	
Pozitívne a agresívne reakcie	17.
Vedieť sa opýtať	18.
Vedieť povedať „nie“	19.
Vyjadrenie vlastných názorov	20.
Manipulácia, tlak skupiny	21.
Asertívne práva	22.
Hranie rolí	23.
6.tematický celok Pozitívne vzory	
Vzácný človek	24.
Oblíbený literárny hrdina	25.
Oblíbený hrdina z histórie	26.
Hrdina všedných dní	27.
Hľadám svoj vzor	28.
7.tematický celok Prosociálne správanie	
Spolupráca. Pracovné skupiny. Pomoc.	29.-33.

Ročník TERCIA 1h/týždenne		
Tematický celok	Téma	Hod.
Úvod	Etika, úvod	1.
	Mravné hodnoty a normy	2.
	Svedomie	3.
	Cnosti	4.
	Zdroje etiky	5.
	Ľudová slovesnosť	6.
	Literatúra	7.
	Náboženstvo	8.
	Umenie, ľudové zvyky, biblia	9.
	Prosociálnosť a východ.náb.	10.
	Prosociálnosť a kresťanstvo	11.
Život, teles. a d. zdravie	Ochrana života ako Etický problém	12.
	Ochrana a starostl. o zdravie	13.
	Základy duševnej hygieny	14.
	Zdravý životný štýl	15.
	Humor	16.
	Problémy lekárskej etiky	17.
	Eutanázia	18.
	Klonovanie	19.
	Opakovanie, aktivity	20.
Etické problémy	Sebaovládanie	21.
	Prax sebaovládania	22.
	Ovládanie myšlienok a túžob	23.
	Priateľstvo	24.
	Známosť, manželstvo	25.

Ekonomické hodnoty	26.
Pravda ako etická hodnota	27.
Opakovanie	28.
význam solidarity	29.
Klady a zápory globalizácie	30.
prejavy dôsledky soc. Nerovnosti	31.
Diskusia	32.
Systematizácia	33.

Etická výchova 1h/týždenne		
Ročník KVARTA		
Tematický celok	Téma	Hod.
Prehlbovanie komunikačných schopností	Etika,úvod	1.
	Riešenie konfliktov	2.
	Asertivita	3.
	Požiadat' o láskavosť	4.
	Hovoriť adresne, vedieť povedať nie	5.
	Oprávnená a neoprávnená kritika	6.
Zdravý životný štýl	Povedomie vlastnej hodnoty o zdravie	7.
	Základy duševnej hygieny	8.
	Rozvoj skromnosti	9.
	Humor	10.
	Kultivované vyjadrovanie citov	11.
	Zmysluplné využitie voľného času	12.
	Opakovanie, aktivity	13.
	Sebaovládanie	14.

Závislosti	Prax sebaovládania	15.
	Ovládanie myšlienok a túžob	16.
	Priateľstvo	17.
	Známosť, manželstvo	18.
	Ekonomické hodnoty	19.
Masmediálne vplyvy	Masmediálne vplyvy	20.
	Propaganda	21.
	Konšpirácie	22.
	Alternatívne médiá	23.
	Žurnalistická etika	24.
	Etické problémy vo svete	25.
	Kritický divák	26.
	užívanie internetu	27.
	sociálne siete	28.
	mediálne produkty	29.
	projekty, vlastný návrh mediálneho produktu	30.
	Rozdiel medzi správou a komentárom	31.
	Diskusia	32.
Systematizácia	33.	

Etická výchova 1h/týždenne	
Ročník KVINTA	
1.tematický celok Úvod	Hod.
Úvodná hodina	1.
2. temat.celok Komunikácia	
História ETV	2.
Nadviazanie, udržovanie a ukončenie rozhovoru.	3.

Vyjadrenie pozitívnych a negatívnych citov.	4.
Empatia a asertivita v komunikácii.	5.
Aktuálne etické problémy	6.
Zdravá a nezdravá kritickosť.	7.
Tvorivé riešenie medziľudských vzťahov prostredníctvom úcty k iným a otvorenej komunikácie.	8.
Komunikácia ako prostriedok prosociálneho správania.	9.-10.
Aktuálne etické problémy	11.
Zhrnutie tematického celku č.1	12.
3.temat.celok Dôstojnosť ľudskej osoby	
Dôstojnosť ľudskej osoby	13.
Poznanie svojich silných a slabých stránok.	14.
Sebaovládanie a sebvýchova.	
Pozitívne hodnotenie druhých, umenie hľadať prijateľný kompromis.	15.
Pochopenie a akceptovanie ľudí ktorí majú iný svetonázor.	16.
Aktuálne etické problémy	17.
Ľudská dôstojnosť a náboženská etika.	18.
Rešpekt a úcta k iným rasám, etnikám a handicapovaným ľuďom	19.
Aktuálne etické problémy	20.21.
4.temat.celok Etika sexuálneho života	
Počatie a prenatálny život.	22.
Zdržanlivosť a vernosť ako optimálna prevencia pohlavne prenosných chorôb a AIDS, odporúčaná WHO.	23.- 25.
Dôsledky predčasného sexuálneho života	26.
Aktuálne etické problémy	27.

Prirodzené a umelé metódy regulácie počatia	28.
Hodnota ľudského života	29.
Mravný dopad promiskuitného života, pornografie na človeka.	30.
Zhrnutie tematického celku, zhrnutie a systematizácia poznatkov	31.
Tvorivé riešenie medziľudských vzťahov a problémov každodenného života	32.
Záverečná hodina	33.

Etická výchova 2h/týždenne	
Ročník SEXTA	
1.tematický celok Úvod	Hod.
Úvodná hodina	1.
2. temat.celok Dobré vzťahy v rodine	
Rodinné spoločenstvo a ja.	2.
Očakávania mojich rodičov a ich kompatibilita s mojimi očakávaniami.	3.
Pochopenie života mojich rodičov a súrodencov a z toho vyplývajúce korigovanie alebo upevnenie správania.	4.-8.
Fungujúca rodina a prevencia voči kriminalite a závislostiam.	9.-10.
3.temat.celok Filozofické zovšeobecnenie dosiaľ osvojených etických zásad	

Súvislosť medzi hodnotami a mravnými normami, medzi právnymi a mravnými normami.	11.- 12.
Svedomie, rozvíjanie morálneho úsudku.	13.- 14.
Česť, pravda, poznanie a kultúra ako etická hodnota.	15.
Mravné aspekty národného uvedomenia a demokratického občianstva.	16.- 17.
Význam prosociálnych vzorov pre výchovu v jednotlivých kultúrach	18.
4.temat.celok Etika práce, etika a ekonomika	
Etika práce, etika a ekonomika	19.- 20.
Zamestnanie a povolanie, práca a odpočinok.	21.
Profesijná etika.	22.
Etické hodnoty súťaživosti a spolupráce.	23.
Pravidlá „fair play“ v ekonomicko-pracovných vzťahoch.	24.
Etický kódex zamestnanca.	25.
Prosociálne správanie ako vedomé vytváranie dobrých vzťahov na pracovisku.	26. 27.
Tvorivé riešenie medziludských vzťahov a problémov každodenného života	28.- 31.
Opakovanie.Záverečná hodina	32.- 33.